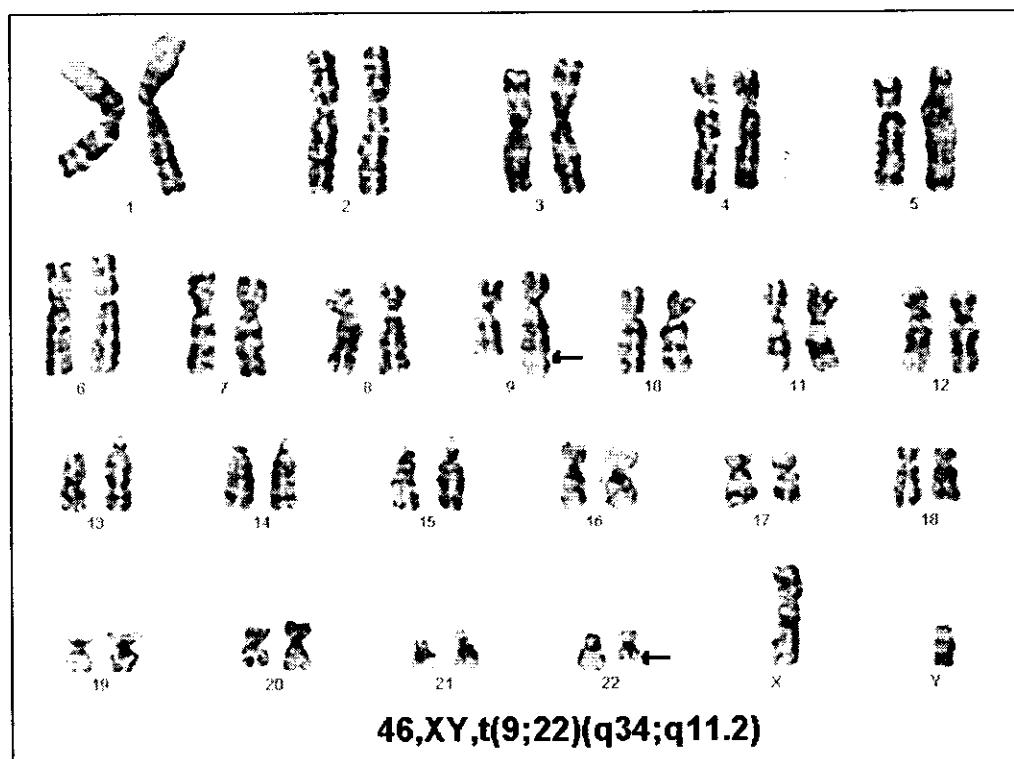
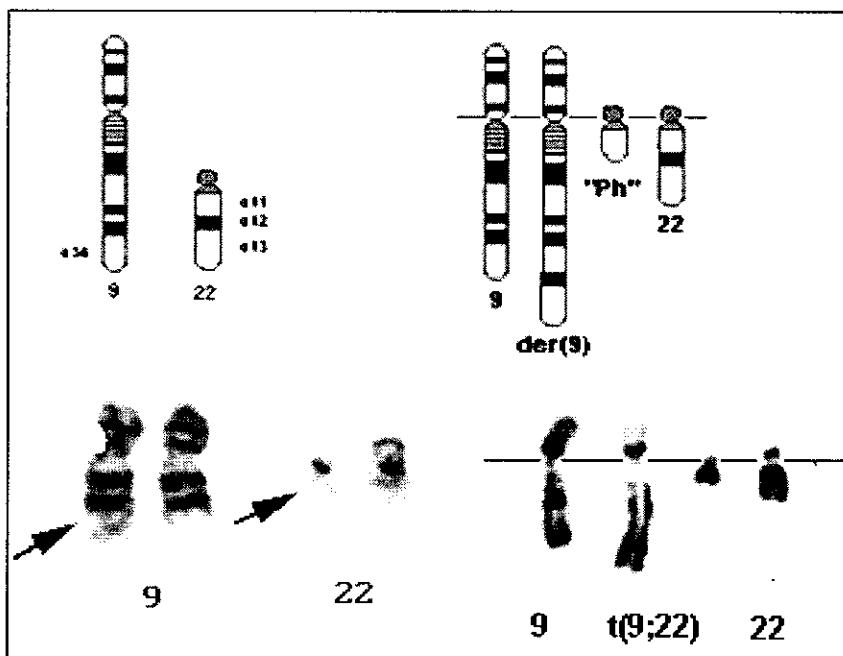

บทนำ

โครโนโซมฟิลาเดลเฟีย (Philadelphia chromosome หรือ Ph¹) เป็นโครโนโซมผิดปกติตัวแรกที่พบเฉพาะในผู้ป่วยมะเร็งชั้นดี chronic myeloid leukemia (CML) รายงานครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ.1960 โดย Nowell และ Hungerford ซึ่งเชื่อว่าเป็นโครโนโซมแท่งที่ 22 ที่มีส่วนปลายขาดหายไป(ภาพที่ 1) ต่อมาภายหลังเมื่อมีการพัฒนาเทคนิคการข้อมูลให้เกิดແນບสีบนแท่ง โครโนโซม (chromosome banding) ในปี ค.ศ. 1973 Rowell^{1,2} จึงวินิจฉัยได้ว่า โครโนโซมฟิลาเดลเฟีย ไม่ใช่เกิดจากการขาดหายไปของปลายโครโนโซมแท่งที่ 22 ตามที่เข้าใจแต่เกิดจากการแลกเปลี่ยนชิ้นส่วนระหว่างส่วนปลายสุดของแขนยาวของโครโนโซมแท่งที่ 9 กับ 22 ที่เรียกว่า reciprocal translocation ภายนอกมีมีการพัฒนาเทคนิคที่ทำให้โครโนโซมขาวขึ้นหรือที่เรียกว่า “High resolution chromosomes banding technique” ทำให้ทราบว่าจุดหัก (break point) บนโครโนโซม 9 อยู่ที่ตำแหน่ง 9q34.1 และจุดหักบนโครโนโซม 22 อยู่ที่ตำแหน่ง 22q11.2 สามารถเขียนเป็นสัญลักษณ์ตามมาตรฐานการตั้งชื่อ^{3,4} ได้ดังนี้ “t(9;22)(q34.1;q11.2)” โดย “t” หมายถึง “translocation” (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 1: คาร์โนไทพ์ หรือ karyotype แสดงภาพโครโนโซมฟิลาเดลเฟีย หรือโครโนโซมแท่งที่ 22 ที่มีส่วนปลายขาดหายไปทำให้เห็นว่าสั้นกว่าอีกแท่ง ซึ่งทราบในภายหลังว่าเป็นการแลกเปลี่ยนชิ้นส่วนระหว่างส่วนปลายสุดของแขนยาวของโครโนโซมแท่งที่ 9 กับ 22 หรือ “t(9;22)(q34.1;q11.2)”

ภาพที่ 2 : ภาพ ideogram และการแลกเปลี่ยนชิ้นส่วนระหว่างโครโนม 9 และ 22 หรือ “ $t(9;22)(q34.1;q11.2)$ ” ที่ทำให้เกิดโครโนมฟิลลีเดลเฟีย

จากการศึกษาพบว่าร้อยละ 90-95 ของผู้ป่วย CML จะตรวจพบโครโนมฟิลลีเดลเฟียและบังพบได้ในผู้ป่วย acute myeloid leukemia (AML) ร้อยละ 1-5, ในผู้ป่วยเด็ก acute lymphoblastic leukemia (ALL) ร้อยละ 5-10, ในผู้ป่วยผู้ใหญ่ ALL พบนากถึงร้อยละ 20-25, แต่พบได้น้อยมากในผู้ป่วย myeloproliferative disorders กลุ่มนี้ เช่น polycytemia rubra vera, refractory sideroblastic anemia และ myelofibrosis⁵⁻⁷

จากการที่โครโนมฟิลลีเดลเฟียพบค่อนข้างเฉพาะในผู้ป่วย CML จึงใช้เป็นตัวช่วยวินิจฉัยโรค CML ได้ (เป็น chromosome marker) อีกด้านหนึ่งนอกเหนือจากการใช้ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการอื่นๆ เพื่อแยก CML ออกจากกลุ่มอาการ myeloproliferative disorders ชนิดอื่น แต่ถ้า CML อีกกลุ่มหนึ่งซึ่งวินิจฉัยได้ทางห้องปฏิบัติการ แต่ตรวจไม่พบโครโนมฟิลลีเดลเฟีย ก็叫做กลุ่ม Philadelphia negative CML คนไข้กลุ่มนี้จะมีการพยากรณ์โรคแย่กว่ากลุ่มที่ตรวจพบโครโนมฟิลลีเดลเฟีย 2-4 เท่า ซึ่งในกลุ่มที่ตรวจพบโครโนมฟิลลีเดลเฟียจะมี median survival ประมาณ 60-65 เดือน⁸

หลังจากการรักษาด้วยเคมีบำบัดและ/หรือการปลูกถ่ายไขกระดูกจนอาการโรคหายไป (remission) ไม่สามารถตรวจพบได้โดยวิธีมาตรฐานทางห้องปฏิบัติการ แต่ปรากฏว่าโรคยังไม่หายจริงเป็นกลับมาใหม่ อีก ที่เป็นเช่นนี้เพราจะริงๆ แล้วยังมีกลุ่มเซลล์ที่ผิดปกติแฝงอยู่ แต่มีน้อยมากจนยากที่จะตรวจพบด้วยวิธีมาตรฐานทางห้องปฏิบัติการ เรียกว่าเป็น minimal residual disease (MRD)⁹ ต้องตรวจด้วยเทคโนโลยีที่มีความไวสูง (high sensitivity) จึงจะพบ

ประมาณร้อยละ 4-5 ของโครโนมฟิลลีเดลเฟียที่พบในผู้ป่วย CML จะมีการแลกเปลี่ยนเนื้อโครโนมแตกต่างออกไปจากปกติที่รู้จัก เรียกว่า “variant translocation” เกิดได้ 2 แบบ คือ แบบแรก

เรียกว่า “simple translocation” เป็นการแลกเปลี่ยนชิ้นส่วนของป้ายແນຍາວອງໂຄຣໂມໂໂສນແທ່ງທີ່ 22 ຕັ້ງແຕ່ແຄນ 11 ລົງໄປ ຄືອດຳແຫ່ນໆ 22q11 ກັບໂຄຣໂມໂໂສນແທ່ງອື່ນທີ່ໄມ້ໃຊ້ໂຄຣໂມໂໂສນ 9 ເຫັນກັບໂຄຣໂມໂໂສນ 2 ດຽວດຳແຫ່ນໆແບນຍາວທີ່ q37 ເພີ້ນເປັນສັງລັກມັນໄດ້ດັ່ງນີ້ “(2;22)(q37;q11)” ເປັນຕົ້ນ ແບນທີ່ສອງເຮັກວ່າ “complex translocation” ເປັນການແລກປັບປຸງຂັ້ນສ່ວນຂອງໂຄຣໂມໂໂສນຕັ້ງແຕ່ 3 ແທ່ງເຂົ້າໄປໂໂຄຍນີ້ ໂຄຣໂມໂໂສນແທ່ງທີ່ 9 ແລະ 22 ຮວມອູ້ໜ້າຍ ເຫັນ ການແລກປັບປຸງທີ່ກັນຂອງໂຄຣໂມໂໂສນແທ່ງທີ່ 7,9,22 ດຽວດຳແຫ່ນໆ ແບນຍາວທີ່ q32,q34,q11 ດາວໂຫຼວດ ເພີ້ນເປັນສັງລັກມັນໄດ້ດັ່ງນີ້ “(9;22;7)(q34;q11;q32)” ເປັນຕົ້ນ

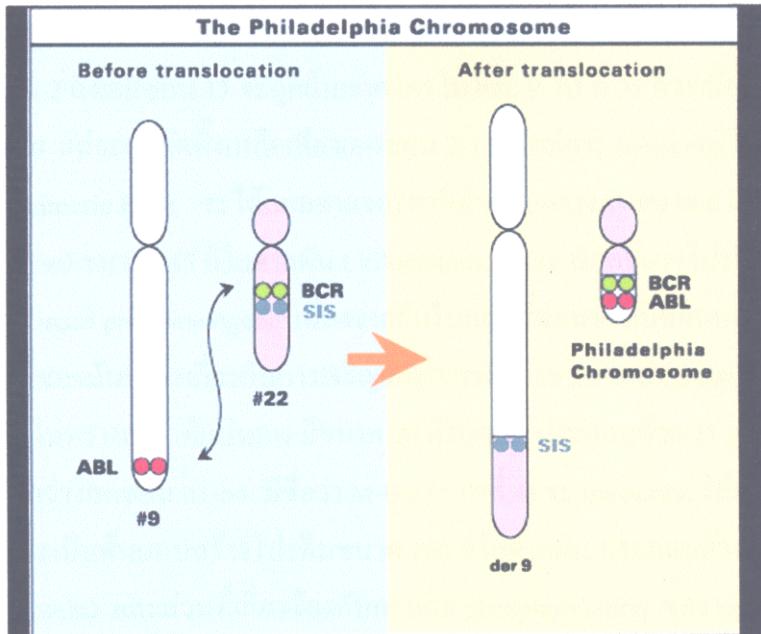
ການເກີດໂຄຣໂມໂໂສນຝຶກຝາດເຄລີເຟີ ແບນ complex translocation ອີ່ວ່າ “masked Ph¹ ບາງຄັ້ງ ຕຽບສອບໄດ້ຢາກໂໂຄຍວິທີໃຈໂຕເຈນເຕີກສີ (cytogenetic) ທີ່ນີ້ພະສ່ວນປ່າຍທີ່ຂາດແລະຢ້າຍທີ່ອູ້ຂອງ ໂຄຣໂມໂໂສນ 9 ນັ້ນຄ່ອນຂ້າງເລັກ(ກາພທີ 1) ດັ່ງນັ້ນສ້າໄປແລກທີ່ກັນສ່ວນປ່າຍຂອງໂຄຣໂມໂໂສນແທ່ງອື່ນທີ່ມີນາດ ໄກສີເຄີຍກັນຈະທຳໄຫ້ເຫັນວ່າໂຄຣໂມໂໂສນ 9 ປົກຕິ ແລະ ຄືວ່າເປັນ simple translocation ຈຶ່ງເປັນໄປໄດ້ວ່າ simple translocation ບາງຮາຍທີ່ພບອາງເປັນ complex translocation ໂດຍທີ່ເກີດການແລກທີ່ກັນຮ່າວ່າ ໂຄຣໂມໂໂສນ 9 ແລະ 22 ກ່ອນ ເກີດເປັນໂຄຣໂມໂໂສນຝຶກຝາດເຟີກ່ອນ ແລ້ວໂຄຣໂມໂໂສນ ທີ່ 2 ໄປແລກປັບປຸງຂັ້ນສ່ວນກັບໂຄຣໂມໂໂສນ ແທ່ງອື່ນຕ່ອ

ມີໂຄຣໂມໂໂສນຝຶກຝາດເຟີ ເປັນອື່ນໆ ທີ່ພົບໄດ້ນ່ອຍໃນຜູ້ປ່າຍ CML ທີ່ມີການດໍານີນຂອງໂຄຣປັບປຸງຈາກຮະ chronic ເຂົ້າສູ່ ຮະຍະ blastic crisis ນອກແນ້ນອົາຈາກ ໂຄຣໂມໂໂສນຝຶກຝາດເຟີ ຄືອ trisomy 8, isochromosome 17q, ໄນພົບໂຄຣໂມໂໂສນ Y , 22q- ອີ່ວ່າ Ph1 ເພີ້ມາອີກ 1 ແທ່ງ^{5,9} ເປັນຕົ້ນ

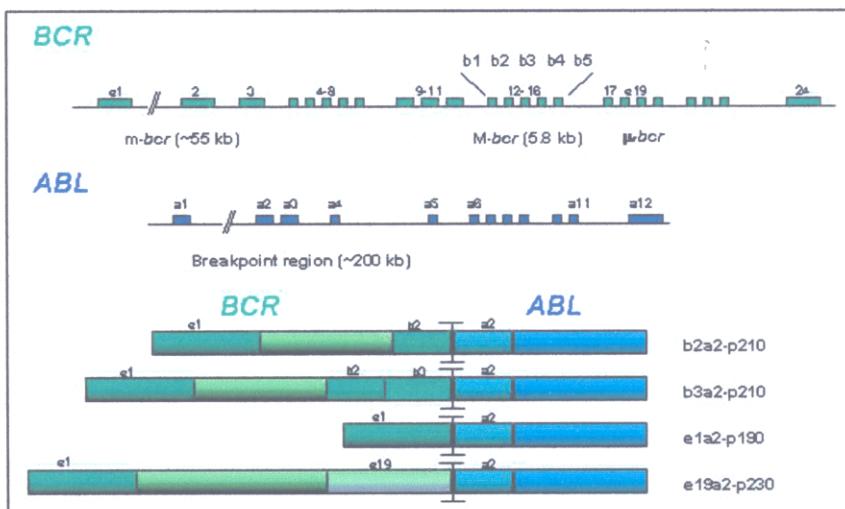
trisomy 8 ພົບນ່ອຍເປັນອັນດັບ 2 ໃນຜູ້ປ່າຍ CML ທີ່ການດໍານີນຂອງໂຄຣປັບປຸງເຂົ້າສູ່ຮະຍະ blastic crisis ບັນໂຄຣໂມໂໂສນ 8 ມີຍືນນະເຮົງ (proto-oncogene) 2 ຕັ້ງ ຄືອ c-MYC ແລະ c-MOS ຊື່ງໄໝທຽນແນ່ໜັດວ່າ ຍືນນະເຮົງທີ່ 2 ຕັ້ນນີ້ເກີຍວ່າອັນດັບການດໍານີນໂຄຮອງ CML ອ່າງໄຮ

isochromosome 17q ອີ່ວ່າການທີ່ມີເລັກພະແນຍາວຂອງໂຄຣໂມໂໂສນ 17 ນາຕ່ອກັນກີ່ພົບໄດ້ນ່ອຍໃນ CML ທີ່ເຂົ້າສູ່ ຮະຍະ blastic crisis. ເຫັນກັນ ການທີ່ມີເລັກພະແນຍາວຂອງໂຄຣໂມໂໂສນ 17 ນາຕ່ອກັນທຳໄຫ້ໄໝມີແບນສັ້ນ ຂອງໂຄຣໂມໂໂສນ 17 ດັ່ງນັ້ນຍືນສ p53 ທີ່ອູ້ບຸນແບນສັ້ນຂອງໂຄຣໂມໂໂສນ 17 ຈະຫາຍໄປ ມີຫຼາຍ໌ ຂອງ p53 ຄືອ ຂັບຂັງການເຈົ້າຍືເຕີບ ໂດຍອອ່ານຸລີ ຈຶ່ງອາງເປັນໄປໄດ້ວ່າມີເກີດ isochromosome 17q ຈະທຳໄຫ້ອາກະຊອງໂຄພັດນາເຂົ້າສູ່ຮະຍະທີ່ຮຸນແຮງເປັນໄດ້ ”

ໃນການເກີດໂຄຣໂມໂໂສນຝຶກຝາດເຟີ ດຽວດຳແຫ່ນໆທີ່ເປັນຈຸດທັກເພື່ອແລກປັບປຸງຂັ້ນສ່ວນຮ່າວ່າ ໂຄຣໂມໂໂສນ 9 ແລະ 22 ມີຍືນນະເຮົງ (cellular oncogene) ທີ່ຊື່ອ ABL(abelson murine leukemia)⁵ ອູ້ບຸນແບນຍາວຂອງ ໂຄຣໂມໂໂສນ 9 ດຽວດຳແຫ່ນໆ q34 ຍືນນະເຮົງ SIS ອູ້ບຸນແບນຍາວຂອງໂຄຣໂມໂໂສນ 22 ທີ່ດຳແຫ່ນໆ q12.3-q13.1 ຈະແລກທີ່ອູ້ກັນ (ກາພທີ 3) ຈຸດທັກບັນໂຄຣໂມໂໂສນ 22 ເກີດໃນນິວເວັບຍືນ BCR ດຽວທີ່ເຮັກ M-bcr (Major breakpoint cluster region) ອີ່ວ່າ bcr ຍືນ ABL ທີ່ນາຕ່ອກັນຍືນ BCR ບັນໂຄຣໂມໂໂສນ 22 ທຳໄຫ້ເກີດຍືນລູກຜສນທີ່ເຮັກວ່າ fused bcr/abl genes (ກາພທີ 4)

ภาพที่ 3 : แสดงตำแหน่งขึ้นบนโครโมโซม 9 และ 22 ทั้งก่อนและหลังการเกิด translocation

ภาพที่ 4 : แสดงยีน BCR และ ABL, การเกิดยีนลูกผสม bcr/abl หรือ chimeric bcr/abl gene ซึ่งจะมี 2 แบบคือแบบที่มี b2 และไม่มี b2 และขนาดโปรตีนที่ได้เป็นภาพ 2 แห่งบนภาพ 2 แห่งล่างเป็นยีนที่จะพบในผู้ป่วยที่เป็น AML, ALL

ยีนส์ ABL¹²⁻²⁵ เป็นยีนที่มีความคล้าย (homologous) กับยีน V-ABL ที่ทำให้เกิด pre-B cell leukemia ในหนู ยีนนี้มีขนาดประมาณ 230 กิโลเบส ประกอบด้วยเอกซอน (exon) ทางด้าน 5' ของยีนให้เลือก (alternative exon) 1 เอกซอนคือ Ia และ Ib กับเอกซอนทางด้าน 3' ของยีนอีก 10 เอกซอน (exon 2-11) (ภาพที่ 4) เอกซอน Ia และ Ib แยกออกจากกันด้วย อินทรอน (intron) ที่มีขนาดยาวที่สุดของยีนนี้คือประมาณ 175

กิโลเบส จุดหักที่เกิดบนโครโนไซม 9 จะเกิดขึ้นทางด้าน 5' ของเอกซอน 2 ตำแหน่งที่เกิดไม่แน่นอน แต่ส่วนใหญ่จะกระจายอยู่ระหว่าง อินทรอนของ Ia และ Ib ดังนั้นบางครั้งเอกซอน Ia ของยีน ABL นอกเหนือจากเอกซอน 2 ถึงเอกซอน 11 จะถูกข้ายจากโครโนไซม 9 ไป ที่ 22 ด้วยเมื่อมีการขัดเรียงตัวเป็นโครโนไซมพีลากเดลเพีย แต่จะถูกตัดทิ้งเหลือเพียงเอกซอน 2-11 เมื่อมีการ transcribe ให้อาร์เอ็นเอลูกผสม bcr/abl หรือ bcr/abl chimeric RNA จะได้เมสเซนเจอร์อาร์เอ็นเอ (mRNA) ขนาด 6 และ 7 กิโลเบส ซึ่งจะสร้างโปรตีน (translation) ขนาด 145 กิโลคาลตัน (kilodaltons, Kda) เรียกว่าโปรตีน p145 อยู่ในกลุ่มของ protein tyrosine kinase proto-oncogene เป็นจุดที่สำคัญในกลุ่มนี้ค่อนข้างเป็นยืนยันรักษา (conserved genes) จึงคาดว่าหน้าที่ของมันน่าจะเกี่ยวกับการเจริญและการพัฒนาของเซลล์ (growth and development)

ยีน BCR¹² ซึ่งไม่ทราบหน้าที่แน่นอน มีขนาด 90 กิโลเบส ประกอบด้วย 21 เอกซอน บริเวณเอกซอน 12-15 หรือที่เรียกว่า เอกซอน b1-b4 มีชื่อว่า M-bcr (ภาพที่ 4) จะ transcribe ให้เป็น mRNA ขนาด 7 และ 4.5 กิโลเบส ซึ่งจะเป็นต้นแบบสร้างโปรตีนขนาด 160 กิโลคาลตัน ประกอบด้วยส่วนที่ใช้ร่วมกับ ATP (ATP binding protein) และส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเกิด phosphorylation ของ serine และ threonine ซึ่งเป็นอะมิโนแอซิด (amino acid) ตัวหนึ่ง

ในโครโนไซมพีลากเดลเพียของผู้ป่วย CML นั้น ยีน ABL จากโครโนไซม 9 จะข้ามไปเรียงต่อจาก M-bcr บนโครโนไซม 22 ก่อให้เกิดยีนลูกผสม bcr/abl ซึ่งจะสร้าง mRNA ลูกผสมขนาด 8.5 กิโลเบส ที่จะถ่ายทอดเป็นโปรตีนขนาด 210 กิโลคาลตัน หรือเรียกว่า p210 (ภาพที่ 4) โปรตีน p210 นี้ทำหน้าที่ของ tyrosine kinase ได้มากกว่า p145 ซึ่งเป็นโปรตีนที่ได้จากยีน ABL ปกติ และยังพบว่าจะอยู่ในไซโตพลาสซึมมากกว่าอยู่ในนิวเคลียส ต่างจากโปรตีน p145 ที่จะพบอยู่ในนิวเคลียส มากกว่า จึงเป็นที่คาดว่าการที่โปรตีน p210 ทำหน้าที่ของ tyrosine kinase ได้มากขึ้นและข้ามไปอยู่ในไซโตพลาสซึมน่าจะเกี่ยวข้องกับการเกิดโรค CML ซึ่งความคิดนี้ได้รับการสนับสนุนจากการรายงานที่พบว่าการซักนำ bcr/abl cDNA เข้าไปในกระดูกของหนู (mouse) ก่อให้เกิดโรคที่มีอาการเหมือน CML และรายงานที่พบว่ายีน bcr/abl ทำให้เซลล์ของหนูเกิดการเปลี่ยนแปลง (transform) ได้ทั้งภายในตัวหนูและในหลอดทดลอง^{22,23}

ยีนลูกผสม bcr/abl จะสร้าง mRNA 2 แบบ ขึ้นกับจุดหักที่เกิดบน M-bcr แบบที่หนึ่งจุดหักจะเกิดระหว่างเอกซอน b2 และ b3 ดังนั้น b2 จะต่อ กับเอกซอน 2 ของยีน ABL แบบที่สองจุดหักจะเกิดระหว่างเอกซอน b3 และ b4 ทำให้ b3 ต่อ กับเอกซอน 2 ของยีน ABL ทำให้ได้อีนเอ (DNA) ที่ได้จาก mRNA แบบที่สอง มีขนาดยาวกว่าแบบแรก 75 คู่เบส (base pair) (ภาพที่ 4)

วิธีการตรวจหาโครโนไซมพีลากเดลเพียที่นิยมใช้กันในปัจจุบันนี้คือ วิธีไซโตเจนิติกส์ (cytogenetic) โดยการเพาะเลี้ยงเซลล์จากไขกระดูกหรือเลือดในห้องทดลอง เตรียมโครโนไซมจากเซลล์นั้นให้อยู่ในระยะเมตาเฟส (metaphase) และส่องดูด้วยกล้องจุลทรรศน์ โดยวิธีนี้พบว่าร้อยละ 90-95 ของผู้ป่วย CML จะตรวจพบโครโนไซมพีลากเดลเพีย อีกร้อยละ 5-10 จะตรวจไม่พบ ผู้ป่วยกลุ่มนี้จะตอบสนองต่อการรักษาไม่ดีเท่ากับกลุ่มแรก จึงทำให้เกิดคำถามว่าทั้ง 2 กลุ่มเป็นโรคเดียวกันหรือไม่ รวมทั้งผู้ป่วยกลุ่มนี้คาดว่ามี variant translocation เองที่เข่นกัน จะตอบสนองต่อการรักษาไม่ดีเท่า บางครั้งโดยวิธีไซโตเจนิติกส์อาจไม่เพียงพอจะบอกได้ว่ามีโครโนไซมพีลากเดลเพียเกิดร่วมด้วยหรือไม่

ถ้ามีโครโนไซม์ฟล่าเดลเพียในสัดส่วนต่ำกว่าร้อยละ 12-14 จะตรวจพบได้ยากโดยวิธีไซโตเจนเดคต์²⁵ ในระยะหลังจึงมีการพัฒนาเทคนิคตรวจในระดับดีเอ็นเอชีน เริ่มจากเทคนิคเซอร์นอลอท (southern blot analysis) ทำโดยการสกัดดีเอ็นเอจากตัวย่างไปกระคูกหรือเลือด แล้วตัดด้วยเอนไซม์ตัดจำเพาะ (restriction enzyme) ที่เฉพาะกับดีเอ็นเอในช่วง M-bcr ที่ต้องการศึกษา ก่อนนำไปแยกด้วยวิธีอิเล็กโทรโฟเรซิส ถ่ายดีเอ็นเอลงสู่แผ่นเมมเบรนเพื่อทำไฮบริดไซซ์ชัน (hybridization) กับดีเอ็นเอprob (DNA probe) ที่จำเพาะต่อดีเอ็นเอในช่วง M-bcr นั้น ก็จะตรวจพบโครโนไซม์ฟล่าเดลเพีย หรือ ยีน bcr/abl ได้ ซึ่งโดยวิธีนี้พบว่าผู้ป่วยCML ที่มีโครโนไซม์ฟล่าเดลเพีย หรือ ยีน bcr/abl เพียงร้อยละ 1-5 ก็สามารถตรวจพบได้ ข้อเสียอยู่ที่ว่ามีราคาแพงและใช้เวลานาน ในปัจจุบันจึงมีการนำเทคนิคการเพิ่มปริมาณดีเอ็นเอในหลอดทดลองโดยปฏิกิริยาลูกูโซ่ของเอนไซม์โพลเมอเรส หรือ เทคนิคพีซีอาร์ (polymerase chain reaction หรือ PCR) มาใช้ วิธีนี้ใช้ห้องดีเอ็นเอและเวลาห้องน้อย มีความไว (sensitivity) สูงสามารถตรวจพบโครโนไซม์ฟล่าเดลเพียที่มีเพียง 1 เซลล์ ใน 1 ล้านเซลล์ได้^{9,12,14}

พีซีอาร์เป็นเทคนิคที่ใช้เพิ่มจำนวนดีเอ็นเอที่ต้องการศึกษาในหลอดทดลอง โดยอาศัยไพรเมอร์ 2 ชนิดที่เป็นオリโกลิโนวิคลีโอลิโทด์ (oligonucleotide) ขนาดสั้นๆ ประมาณ 20-30 เมส มีลำดับการเรียงตัวของเบสที่เฉพาะเจาะจงกับดีเอ็นเอที่ต้องการศึกษาซึ่งจะถูกทำให้แยกจากกันเป็นสายเดียวเพื่อทำหน้าที่เป็นแม่พิมพ์ (template) ให้ไพรเมอร์ทั้ง 2 เข้ามาจับในทิศทางตรงข้ามกันและโดยอาศัยเอนไซม์ DNA polymerase และ deoxyribonucleotide triphosphate จะทำให้เกิดการสร้างสายดีเอ็นเอขึ้นใหม่ในระหว่างไพรเมอร์ทั้งสอง ทำให้น้ำหนักของ RNA ที่ได้ดีเอ็นเอตรงบริเวณนั้นเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก เป็น 2^N โดยที่ N คือจำนวนรอบที่ใช้

เทคนิคพีซีอาร์จะใช้เพิ่มจำนวนดีเอ็นเอได้ผลดีในช่วงที่มีความยาวไม่เกิน 3-5 กิโลเบส และดีที่สุดในช่วงไม่เกิน 1 กิโลเบส แต่ดีเอ็นเอบริเวณรอยต่อของยีน BCR/ABL จะมีอินทรอนขนาดใหญ่มากแทรกอยู่ดังกล่าวมากแล้ว จึงต้องคัดแบ่งใช้ mRNA เป็นตัวอย่างเริ่มต้น (substrate) เพราะไม่มีอินทรอนมีแต่เอกซอนทำให้มีขนาดเล็กลง แต่ mRNA ทำหน้าที่เป็นแม่พิมพ์ไม่ได้ต้องแบ่งเป็นดีเอ็นเอคู่สม (complementary DNA หรือ cDNA) ก่อนโดยการใช้ดีเอ็นไซม์รีเวอส์ทранสคริปเทส (reverse transcriptase: RT) จากนั้นจึงใช้ cDNA เป็นแม่พิมพ์ เทคนิคนี้เรียกว่า อาร์ที-พีซีอาร์ (RT-PCR)

ในการทำอาร์ที-พีซีอาร์ เพื่อตรวจหาเชิงลุกผสม bcr/abl นั้น ต้องทำ 2 ครั้ง โดยสร้างไพรเมอร์ 2 ชุด ชุดแรกจะสร้างให้คร่อมยีนลุกผสมส่วนที่ต้องการศึกษา เมื่อเพิ่มปริมาณดีเอ็นเอด้วยเทคนิคพีซีอาร์แล้ว จะนำดีเอ็นเอที่ได้เน้นมาเป็นแม่พิมพ์สำหรับไพรเมอร์ชุดที่สองที่จะถูกสร้างให้อยู่ถัดเข้ามาข้างในจาก ไพรเมอร์ชุดแรก เรียกเทคนิคนี้ว่า nested PCR ทั้งนี้ เพราะว่าการทำพีซีอาร์ครั้งเดียวได้ปริมาณดีเอ็นเอไม่มากพอจะอ่านผลโดยวิธีอิเล็กโทรโฟเรซิส

โดยเทคนิคนี้สามารถตรวจหาโครโนไซม์ฟล่าเดลเพียด้วยความไวที่มากกว่าและยังตรวจได้ว่า yiein ลุกผสม bcr/abl นั้นมาจาก mRNA แบบไหน ระหว่างแบบที่หนึ่งที่เอกซอน b2 ของยีน BCR ต่อกับเอกซอน 2 ของยีน ABL หรือแบบที่สองที่เอกซอน b3 ต่อกับเอกซอน 2 ของยีน ABL โดยดูจากขนาดดีเอ็นเอที่ได้ซึ่งจะต่างกัน 75 กูเบส²⁵

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เปรียบเทียบวิธีตรวจหาโครโนไซม์ฟล่าเดลเพียโดยวิธีใช้โคลเจนติกส์ กับวิธีตรวจหา BCR/ABL mRNA โดยปฏิกริยาลูกูกอซิของอีนไซม์โพลเมอเรสในผู้ป่วย CML 40 ตัวอย่าง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. มีวิธีตรวจหาโครโนไซม์ฟล่าเดลเพียที่มีความไวสูง ไวให้บริการ เพื่อตรวจรักษาผู้ป่วยในโรงพยาบาล สงขลานครินทร์ให้ดียิ่งขึ้น
2. อาจทำให้นักศึกษานักศึกษาแพทย์วิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นแหล่งฝึกอบรมดูงานงานด้านนี้สำหรับเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการต่างๆ ในภาคใต้ของประเทศไทย
3. ช่วยเพิ่มความแม่นยำของการวินิจฉัยโรค การพยากรณ์โรค และการติดตามการรักษาผู้ป่วยโรค CML

หน่วยงานที่คาดว่าจะนำผลการวิจัยนี้ไปใช้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจรักษาผู้ป่วย CML เช่น ภาควิชาอาชุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์